

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور
استاندارداری اصفهان

معاونت سیاسی، امنیتی و اجتماعی
دفتر امور اجتماعی و فرهنگی

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۲/۱۸
شماره: ۲۰/۲۴/۱۳۳۳۱
پیرست:

«تولید، پشتیبانی ها و مانع زدایی ها»

به: دستگاههای اجرایی استان

موضوع: واکسیناسیون

با سلام

احتراماً با توجه به آغاز واکسیناسیون کووید ۱۹ برای عموم مردم (با اولویت سالمندان) جهت رفع ابهامات، بشرح پیوست سئوالات متداول و تشریح حقایق و باورهای غلط و پیام های آموزشی ویژه افراد سالمند در خصوص کووید ۱۹ برای اطلاع رسانی عمومی ارسال می گردد.

سید محسن سجادی
مدیرکل

رونوشت:

جناب آقای دکتر حیدری معاون محترم بهداشتی و رئیس مرکز بهداشت استان برای اطلاع

دفتر امور اجتماعی و فرهنگی ۱۳۳۳۱

پیام های آموزشی در خصوص واکسن کرونا و افراد بالای ۷۰ سال

تزریق واکسن باعث می شود سیستم ایمنی بدن در صورت ورود عامل عفونی بلافاصله آن را شناسایی و بهترین پاسخ را نشان بدهد

ملاحظات در خصوص واکسن آسترانکا

- تشکیل لخته خون همراه با کاهش پلاکت (یک از سلول های خونی) از عوارض بسیار نادر و البته قابل درمان در تزریق واکسن آسترانکا است (یک نفر در ازاء ۲۵۰ هزار تزریق). این عارضه ۴ تا ۲۸ روز بعد از تزریق نوبت اول واکسن اتفاق می افتد.
- با توجه به اینکه سالمندان و گروه سنی بالای ۶۰، جزو گروه آسیب پذیر در برابر بیماری کوید ۱۹ هستند و امکان بروز عوارض شدید بیماری در این گروه های سنی موضوعی جدی است، لذا خطر بسیار نادر ناشی از احتمال ایجاد لخته ناشی از تزریق واکسن آسترانکا قابل چشم پوشی است و مزایای آن برای فرد سالمند خیلی بیش از خطر آن است.
- هرچند تزریق واکسن آسترانکا برای افراد بالای ۵۰ سال توصیه می شود ولی منعی برای تزریق در سایر گروه های سنی پایین تر برای آن ذکر نشده است.
- در صورتی بروز احتمالی هر نوع از عوارض جدی بعد از تزریق نوبت اول بهتر است تا قبل از تزریق نوبت دوم با پزشک مشورت شود.

ملاحظات حین و بعد از تزریق واکسن

- توصیه می شود پس از تزریق واکسن، برای احتیاط بیشتر، افراد در محل واکسیناسیون به مدت ۱۵ دقیقه بمانند.
- در صورت وجود سابقه واکنش های آلرژیک (از جمله آلرژی غذایی، واکنش به نیش حشرات، آلرژی دارویی و غیره)، توصیه می شود فرد به مدت ۳۰ دقیقه پس از تزریق واکسن باید در محل واکسیناسیون بماند.
- عوارض شایع بعد از واکسیناسیون شامل: درد، قرمزی یا تورم محل تزریق، احساس سنگینی در بازو، احساس خستگی، سردرد، تب، درد عضلانی یا علائمی شبیه آنفولانزای خفیف که طی یک الی دو روز بهبود می یابد.
- اگر بعد از تزریق واکسن، علائم بیماری شدید بروز نمود (سردرد شدید، درد شکم، علائم عصبی، یا هر علامت ناتوان کننده دیگری) یا علائم خفیف بیش از ۳ یا ۴ روز ادامه داشت باید به پزشک مراجعه شود، زیرا احتمال دارد بیماری همزمان دیگری وجود داشته باشد یا عارضه ی بسیار نادری از واکسن رخ داده باشد. بطور کلی و به عنوان یک قاعده اگر به هر دلیلی فردی پس از واکسیناسیون به پزشک یا بیمارستان مراجعه می کند باید حتما به آنها بگوید که واکسن آسترانکا را تزریق کرده است.
- اگر سردردهای شدید و مداوم طی ۴ تا ۲۰ روز پس از دریافت واکسن آسترانکا بروز یابد و با مسکن برطرف نشود حتما به پزشک مراجعه شود.

باورهای غلط و حقایق درباره واکسن های کووید ۱۹

یکی از عللی که برخی از افراد را در واکسن زدن دچار تردید می‌نماید و ابهامات و سوالاتی است که در ذهن دارند و برای آنها جواب مناسبی پیدا نکرده‌اند. برای پیدا کردن جواب علمی و صحیح باید از منابع معتبر استفاده نمود.

• از کجا می‌شود فهمید به کدام منابع اطلاعاتی در مورد واکسن کووید ۱۹ می‌توان اعتماد کرد و دقیق است؟

منابعی که از وزارت بهداشت یا معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور باشند قابل اعتمادترین منابع در مورد واکسن کووید ۱۹ هستند.

• اگر زوجی قصد داشته باشند بچه‌دار شوند، آیا دریافت واکسن کووید ۱۹ برای بارداری بی‌خطر است؟

واکسن نه تنها خطرآفرین نیست بلکه برای سلامت و ایمن سازی مادران در برابر ویروس بسیار مطلوب و مفید هم می‌باشد. واکسن‌های موجود در بازار همگی بسیار ایمن هستند و اگر هر زمان واکسن مشخصی در مورد سلامت جنین و مادر دارای ابهام یا شک باشد، وزارت بهداشت از آن نوع خاص از واکسن برای مادران باردار استفاده نخواهد کرد.

• آیا واکسن کووید ۱۹ دی‌ان‌ای (DNA) و ژن من را تغییر می‌دهد؟

خیر، واکسن‌های کووید ۱۹ به هیچ وجه تغییری در ژن انسان و DNA ایجاد نمی‌کنند و صرفاً سیستم ایمنی را در برابر کووید ۱۹ تقویت می‌نمایند.

• بعد از تزریق واکسن کووید ۱۹، آیا آزمایش کووید ۱۹ مثبت می‌شود یا بیماری کووید ۱۹ ایجاد می‌شود؟

خیر، چون در واکسن یا تنها قطعاتی از ویروس یا صرفاً پروتئین‌های غیرقابل تکثیر ویروس وجود دارند. ایجاد بیماری در اثر واکسن از اساس غیرعلمی و غیرممکن است و هیچ یک از واکسن‌های کووید ۱۹ باعث مثبت شدن آزمایش (PCR نمونه حلقی/بینی) کووید ۱۹ نمی‌شود. تزریق واکسن با تقویت پاسخ ایمنی بدن باعث تولید آنتی بادی موثر می‌شود، اما برخی انواع پیشرفته‌ی آزمایش‌های سرولوژی (شناسایی آنتی بادی) بعد از تزریق واکسن، می‌تواند آنتی بادی‌های مطلوب تشکیل شده‌ی بعد از واکسن را شناسایی نمایند.

واکسن‌های کووید ۱۹ به سیستم ایمنی بدن ما می‌آموزد که چگونه ویروس عامل کووید ۱۹ را بشناسد و با آن مبارزه کند. گاهی این روند می‌تواند علائمی مانند تب در سه روز اول بعد از واکسیناسیون ایجاد نماید. پیدایش این علائم در سه روز اول، طبیعی هستند و نشانه این است که بدن در حال ایجاد ایمنی در برابر ویروس کووید ۱۹ است. خود واکسن، بیماری کووید ۱۹ ایجاد نمی‌کند. بلکه ورود ویروس در تجمعات در همان روزها، قبل از آنکه واکسن اثراتش را شروع کند، باعث بیماری می‌شود، پس همچنان باید نکات پیش‌گیرانه را رعایت نمود.

بعد از واکسیناسیون چند هفته طول می‌کشد تا در برابر ویروس کووید ۱۹ ایمنی ایجاد شود. این بدان معناست که اگر شخص بلافاصله قبل یا دقیقاً پس از واکسیناسیون در معرض ویروس کووید ۱۹ قرار بگیرد بیمار شود. این به این دلیل است که واکسن وقت کافی برای محافظت نداشته است. پس اگر گهگاه فردی را دیدید که پس از واکسیناسیون دچار علائم شد و تست او مثبت شد به این معنا است که یا در زمان واکسیناسیون، ویروس از قبل در بدن او وجود داشته و چند روز بعد بیماری خود را نشان داده است و یا در روز واکسیناسیون در تجمعی مانند اتوبوس، فروشگاه و ... حضور داشته و ویروس قبل از دریافت واکسن، وارد بدن او شده است و فرصتی برای اثربخشی خوب واکسن وجود نداشته و فرد بیمار شده است. بنابراین باید مراقب باشید در محل‌های شلوغ و یا حتی در مراکز واکسیناسیون از تجمع خودداری کنیم.

سوالات متداول در خصوص واکسن کووید ۱۹

چه وقت واکسن در دسترس من خواهد بود؟

- به دلیل حجم بالای تقاضای جهانی و تولید تدریجی واکسن و عدم امکان دسترسی همزمان همه افراد به واکسن ، در همه کشورها اولویت بندی جمعیتی می شود . اولویت بندی گروه های جمعیتی برای دریافت واکسن کووید ۱۹ بر اساس شواهد علمی و اصول و ارزش های اخلاقی انجام می شود .

اولویت بندی گروه های جمعیتی برای دریافت واکسن چگونه است؟

- بر اساس سند ملی واکسیناسیون کوید ۱۹، واکسیناسیون در ۴ فاز انجام می شود .

۱. در فاز اول واکسن برای گروه های زیر تزریق می شود :

- ◀ کارکنان ارایه دهنده خدمات بهداشتی درمانی که در خط اول پاسخگویی به بیماران کووید هستند .
- ◀ افراد با ریسک بسیار بالای بستری شدن و مرگ به دلیل کووید .
- ◀ افراد با ریسک بالا و افراد کم توان ذهنی و جسمی ساکن در مراکز نگهداری و پرسنل این مراکز .
- ◀ افراد ساکن در خانه های سالمندان و پرسنل خانه های سالمندان .
- ◀ جانبازان ساکن در مراکز نگهداری جانبازان و پرسنل این مراکز ، و جانبازان بالای ۵۰ درصد و جانبازان شیمیایی تنفسی .

۲. گروه هایی که در فاز دوم واکسن دریافت می کنند عبارتند از :

- ◀ افراد مسن (بالای ۸۰ سال / ۷۵ سال / ۷۰ سال / ۶۵ سال)
- ◀ افراد با بیماری ها و شرایط زمینه ای پر ریسک ۱۶ تا ۶۴ سال (بر اساس اولویت سنی از بالا به پایین در لایه های ۱۰ سال به ۱۰ سال از ۶۴ سال به پایین) شامل :
- ◀ (ابتلا به بیماری های خاص مانند سرطان تحت درمان با شیمی درمانی یا پرتودرمانی ، بیماران پیوند عضو شده یا سایر بیماران دریافت کننده داروهای سرکوب کننده یا تضعیف کننده ایمنی یا مبتلا به نقص سیستم ایمنی ، بیماری هایی مانند دیابت ، بیماری های قلبی و پرفشاری خون و چاقی مفرط) .

۳. گروه هایی که در فاز ۳ واکسن دریافت می کنند عبارتند از :

- ◀ افراد ساکن در مراکز نگهداری جمعی و پرسنل آنها مانند :
- ◀ افراد ساکن در زندان ها ، مراکز تأدیب زیر نظر سازمان زندان ها/ افراد ساکن در گرمخانه ها و سکونت گاه های موقت شهرداری ها
- ◀ سربازان و نظامیان ساکن در آسایشگاه های شبانه روزی در نهادهای نظامی و انتظامی
- ◀ افراد ساکن در مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست و بد سرپرست
- ◀ مهاجرین ساکن در کمپ های رسمی مهاجرین / مددجویان ساکن در کمپ های ترک اعتیاد
- ◀ سایر پرسنل نظام سلامت که در خط اول پاسخگویی به بیماران کووید نیستند

۶ افراد در مشاغلی که در تماس بیشتر با مردم و خطر بیشتر ابتلا هستند مانند: پرسنل شعب بانکها، حمل و نقل عمومی، پلیس، معلمان و سایر کارکنان مدارس، پرسنل تولید و توزیع مواد سوختی، تولید و توزیع مواد خوراکی، پشتیبانی زیرساختها (برق، آب، گاز، ارتباطات)، خدمات شهری (آتش نشان، پاکبان،)، مراقبان و سایر کارکنان مهدکودکها

۶ افراد ۵۵ تا ۶۴ سال

۴. در فاز چهارم، سایر افراد جامعه بر اساس اولویت سنی و بیماری زمینه‌ای واکسن دریافت می‌کنند

من می‌توانم انتخاب کنم که چه واکسنی را دریافت کنم؟

- توجه به این جمله که "بهترین واکسن، واکسنی است که زودتر از بقیه به دست شما می‌رسد"، نشان از اهمیت سرعت واکسیناسیون همگانی است و نوع واکسنی که استفاده می‌شود اهمیت کمتری دارد. هر چند تمام واکسن‌های تایید شده بازار فاز ۱ و ۲ مطالعات را طی کرده و ایمن و بی خطر هستند اما همواره این حق برای افراد وجود دارد که در صورتی که چند نوع واکسن برای تزریق در اختیار داشته باشد، بتواند واکسن مورد انتخاب خود را دریافت نماید. در همه دنیا توصیه می‌شود که منتظر برند خاصی نباشید و هر چه زودتر خود را ایمن نمایید.

شایع ترین عوارض جانبی که پس از دریافت واکسن های کووید ۱۹ ممکن است رخ دهد، چیست؟

- بعد از واکسیناسیون ممکن است عوارض جانبی محدود و خفیفی رخ دهد که طبیعی است و نشانه آن است که واکسن، بدن شما را محافظت می‌کند. عوارض جانبی رایج عبارتند از: درد در محل تزریق، قرمزی و تورم در بازو در محل ورود سوزن، و همچنین خستگی، سردرد، درد عضلانی، لرز، تب گذرا و برخی علائم خفیف دیگر. گاهی این عوارض جانبی می‌تواند توانایی شما در انجام فعالیت‌های روزمره را تحت تأثیر قرار دهد، و نیاز به استراحت داشته باشید اما معمولاً در طی چند روز برطرف می‌شود.

واکسن کووید ۱۹ چه مدت ایمنی ایجاد خواهد کرد؟

- هنوز محققان نمی‌دانند ایمنی کسانی که واکسینه شده‌اند، چه مدت طول می‌کشد. در مقایسه با عوارض خفیف واکسن، آنچه مشخص است این است که خود بیماری کووید ۱۹ می‌تواند باعث بیماری شدید و مرگ بسیاری از افراد شود، در صورتی که به بیماری کووید ۱۹ مبتلا شویم، خطر انتقال بیماری به عزیزانمان که در معرض ابتلا به نوع شدید بیماری هستند وجود دارد بنابراین، تزریق واکسن کووید ۱۹، انتخاب مطمئن‌تری است.

اگر من ۲ دوز واکسن را بزنم، آیا نیاز است که ماسک بزنم و فاصله‌ام را با دیگران حفظ کنم؟

- در حال حاضر، افرادی که به طور کامل واکسینه شده و دو دوز خود را دریافت نموده‌اند باید در جامعه همچنان فاصله اجتماعی و استفاده از ماسک مناسب را رعایت نمایند.

اگر شخص قبلاً به کووید ۱۹ مبتلا شده و بهبودی حاصل شده باشد، نیاز است که واکسن کووید ۱۹ را دریافت کند؟

- بطور کلی بدون توجه به اینکه فردی قبلاً کووید ۱۹ داشته یا نه، باید واکسیناسیون انجام شود. این به این دلیل است که دانشمندان هنوز نمی‌دانند پس از بهبودی از کووید ۱۹، چه مدت، در برابر بیماری ایمن هستید. گرچه عفونت مجدد به ندرت رخ می‌دهد اما بیماران بهبود یافته ممکن است مجدداً مبتلا شوند و گاهی بیماری مجدد از نوبت قبلی شدیدتر هم باشد.

واکسن کووید ۱۹ از چه چیزی ساخته شده است؟

- واکسن اسپوتنیک و واکسن استرازنکا/آکسفورد فقط دارای قطعاتی از ژن ویروس عامل کوید ۱۹ هستند که توسط یک حامل موقت (آدنوویروسی که خودش قابلیت تکثیر و بیماریزایی در بدن را از دست داده است و تنها مانند اتوبوسی برای حمل کدهای ژنتیکی کوید ۱۹ عمل می‌کند)، و لذا ایمنی بخشی خوبی داشته و قادر به ایجاد بیماری به هیچ وجه نیستند .
- واکسن بهارات ویروس کاملاً غیرفعال شده‌ای است که توانایی بیماریزایی کوید ۱۹ را ندارد و به شکل ویال‌های حاوی مایع شفاف آماده تزریق می‌باشد . و برای سن ۱۸ تا ۵۵ سال مورد استفاده قرار می‌گیرد .
- واکسن سینوفارم هم همانند واکسن بهارات ویروسی کاملاً غیرفعال است که تمام قطعات ایمنی زای خود را دارد و در ایران برای گروه سنی ۱۸ سال و بالاتر (بالای ۶۰ سال نیز مجاز است) مورد استفاده قرار می‌گیرد .

چه کسانی برای دریافت واکسن باید پول پرداخت کنند؟

- وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی برنامه واکسیناسیون رایگان تمامی آحاد مردم را در دست اجرا دارد و هزینه‌ای توسط مردم برای دریافت واکسن پرداخت نمی‌شود . هر کس که در کشور جمهوری اسلامی ایران ساکن است، فارغ از ملیت و قوم و زبان ، واکسینه خواهد شد و نیاز به داشتن دفترچه بیمه ، یا پرداخت هزینه به هیچ عنوان نمی‌باشد .

چند دوز واکسن کووید ۱۹ نیاز هست که ما دریافت کنیم؟

- در حال حاضر تمام واکسن‌های وارداتی موجود در بازار نیاز به دو دوز دارند . به فاصله‌ی بین دو دوز باید توجه نمود و شما نباید دوز دوم را زودتر از فاصله زمانی توصیه شده دریافت کنید . وزارت بهداشت در زمان مقرر برای دریافت دوز دوم نیز همانند دوز اول ، به شما پیامک یادآوری خواهد زد .

اگر من بیماری زمینه‌ای داشته باشم می‌توانم واکسن کووید ۱۹ دریافت کنم؟

- افرادی که دارای بیماری زمینه‌ای هستند ، اگر سابقه‌ی واکنش آلرژیک فوری یا شدید به واکسن کووید ۱۹ یا به مواد موجود در واکسن را نداشته باشند . می‌توانند واکسن کووید ۱۹ دریافت کنند . واکسیناسیون افراد بالغ در هر سنی و با بیماری‌های زمینه‌ای اهمیت زیادی دارد زیرا با درجات مختلف در معرض خطر بیماری شدید ناشی از کووید ۱۹ هستند .

من می‌توانم واکسن کووید ۱۹ را دریافت کنم در حالی که اکنون مبتلا به کووید ۱۹ هستم؟

- خیر ، افراد مبتلا به کووید ۱۹ که علائم دارند باید تا زمان بهبودی بیماری و پایان زمان ایزولاسیون برای دریافت واکسن باید صبر کنند زیرا خروج زود هنگام از ایزوله باعث انتشار بیماری می‌شود .